

Til: Bjørn-Inge Larsen

Dato: 01.02.2010
Saksnr: 08/11670

Notat

Fra: Avd. grupperettet folkehelsearbeid
Saksbehandler: Arild Johan Myrberg
Ansvarlig: Henriette Øien

Endringer i norsk versjon av ICD-10 - Den internasjonale klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer

Beslutning:

Helsedirektøren har besluttet at enkelte diagnosekoder gjøres ugyldige for bruk i Norge ved å endre den norske versjonen av ICD-10. Det gjelder følgende koder under kapitlene *Forstyrrelser i seksuelle preferanser* (F65) og *Kjønnsidentitetsforstyrrelser* (F64):

F65.0 Fetisjisme

F65.1 Fetisjistisk transvestisme

F65.5 Sadomasochisme

F65.6 Multiple forstyrrelser i seksuelle objektvalg

F64.1 Transvestisme

Beslutningen gjelder fra 1. februar 2010 og oppdateringen i kodeverket vil skje så raskt det praktisk/teknisk lar seg gjøre.

Begrunnelse for endringen:

Helsedirektoratet mener at det ikke er grunnlag verken i dagens samfunnsnorm eller helsefaglige tenkning for å klassifisere disse diagnosegruppene som sykdom. Ved å utelukke kodene for bruk i Norge ønsker vi å bidra til å svekke en allmenn oppfatning om at enkelte seksuelle preferanser, seksuelle identiteter og kjønnsuttrykk kan sees på som sykdomstilstander.

Direktoratet legger stor vekt på at en rekke interesseorganisasjoner og fagmiljøer gjennom lang tid har frembrakt kunnskap om at diagnosene i seg selv av mange oppleves som støtende og bidrar til stigmatisering av grupper og enkeltmenneskers seksualitet.

De aktuelle ICD-diagnosene er utdaterte og ikke på høyde med de vitenskapelige standarder som ellers preger ICD-manualen. Innholdet i diagnosene har ikke blitt vesentlig endret på over hundre år. De oppstod på bakgrunn av teorier basert på datidens kunnskaper og verdiladede syn på seksuelle variasjoner blant mennesker i samfunnet. I beste fall er diagnosene slik de står fullstendig overflødige. I verste fall virker de stigmatiserende og sykdeliggjørende på minoritetsgrupper i samfunnet.

Hovedformålet med klassifikasjonene av sykdommer og helseproblemer er å gi oversiktlig og sammenlignbar statistikk for beskrivelse av helsehjelpen som ytes når en pasient er i kontakt med helsetjenesten. Diagnosene som nå fjernes rapporteres i praksis i svært liten utstrekning og har derfor liten relevans som grunnlag for statistikk basert på innholdet i Norsk pasientregister.

Ved å foreta denne revideringen føyer Norge seg inn i rekken sammen med Danmark og Sverige som foretok tilsvarende revideringer i henholdsvis 1995 og 2009. Verdens helseorganisasjon, WHO, er i ferd med å utarbeide en ny versjon av diagnosemanualen; ICD-11. At samtlige av de nordiske landene nå har fjernet de aktuelle diagnosene for nasjonal bruk vil være et viktig faglig og helsepolitisk signal til WHO i arbeidet med utarbeidelsen av ICD-11.

Praktisk/teknisk gjennomføring:

I praksis gjøres dette ved at man umiddelbart redigerer den nasjonale kodefilen og søkeverktøyet som ligger på nettet og de aktuelle kodene fjernes. Dette gjøres av KITH. Parallelt må både Helsedirektoratet og KITH informere sektoren om denne endringen. For at endringen skal virke, må den også effektueres i PAS-systemene i alle helseforetak. På lengre sikt vil endringen også påvirke bokversjonen av ICD-10 slik at kodene ikke lenger er gyldige ved neste publikasjon.

Diagnosen transseksualisme forblir uendret:

Diagnosene som omfatter transseksualisme hos voksne og barn (F64.0 og F642) er ikke berørt av denne revideringen. For disse gruppene finnes det konkrete behandlingstilbud. Helsedirektoratet skal i løpet av 2010 foreta en gjennomgang av behandlings- og oppfølgingstilbud til transseksuelle og transpersoner, samt vurdere eventuelle forbedringer av dagens praksis på feltet. Det vil i den forbindelse også være naturlig med en gjennomgang av diagnosekriteriene og bruken av disse.